

Steun voor gemeenten die windturbines weigeren: ‘Wordt genoeg duurzame energie opgewekt’

De mogelijkheid in te grijpen wanneer gemeenten weigeren windturbines te plaatsen? Dat moet uit het coalitieakkoord van de provincie Utrecht, vinden tegenstanders van grote windmolens. Zij voelen zich gesteund door het adviesbureau Stibabo, waaraan de gerenommeerde professor Douwe Jan Elzinga is verbonden.

René Cazander 10-10-23, 11:00

-
-

Het is tegenstanders uit De Ronde Venen, Stichtse Vecht, Leusden en Amersfoort een doorn in het oog dat de provincie ook in het nieuwe coalitieakkoord van VVD, GroenLinks, PvdA, CDA en D66 gemeenten in het uiterste geval wil dwingen ruim 200 meter hoge turbines neer te zetten. [Hiervoor is ze zelf op zoek naar geschikte plekken.](#)

De provincie wil de optie van dwang onder meer open houden voor het geval de Utrechtse gemeenten de komende jaren samen te weinig duurzame stroom (minder dan 2,4 TWh) opwekken. Dat gevaar dreigt, omdat een aantal gemeenten waaronder [De Ronde Venen](#) en [Stichtse Vecht](#) pertinent geen windmolens wil. [Montfoort zat in eerste instantie ook bij dit tweetal, maar is onlangs alsnog overstag gegaan.](#) Deze gemeente gaat nu zelf op zoek naar een geschikte locatie. Woerden werkt wel mee. Hier is [de polder Reijerscop](#) in beeld.

Wel legitiem

Volgens de tegenstanders heeft de provincie de bevoegdheid om in te grijpen helemaal niet, meent Vinkevenier en oud-wethouder Anco Goldhoorn, woordvoerder namens de tegenstanders van de zeer omstreden windturbines. Hij heeft het adviesbureau Stibabo, waar

hoogleraar staatsrecht Douwe Jan Elzinga aan verbonden is, gevraagd of de mogelijkheid in te grijpen wel legitiem is. Dat is die, meent Stibabo, maar wel op voorwaarde dat het 'publieke belang' hiermee is gediend.

Dat publieke belang is in dit geval het opwekken van duurzame energie. Landelijk is afgesproken dat op land voor 2030 35 TWh moet worden opgewekt met zonne- en windenergie. Deze doelstelling wordt, zo is de verwachting, volgend jaar al gehaald. „Dus dan is het publieke belang er niet meer en kan de provincie de gemeenten niet meer dwingen,” concludeert Goldhoorn. „De 35 TWh wordt ruimschoots gehaald. Ook zonder de gemeenten die geen turbines willen.”

De gemeenten doen hun uiterste best. Ze doen wat ze kunnen. Hoe ver moet je gaan?

Monique van den Broek

Bij twijfel niet doen

Ook in Provinciale Staten is niet iedereen blij met het voornemen van Gedeputeerde Staten. Zelfs de eigen coalitiegenoot CDA is niet enthousiast. De fractie heeft in deze kwestie 'de afgelopen jaren consequent een standpunt ingenomen, waarbij zij altijd heeft gepleit voor respect ten aanzien van de beslissingen die door gemeenteraden zijn genomen,' laat de fractie in een brief aan Goldhoorn weten.

Ook de grootste oppositiepartij BoerBurgerBeweging (BBB) zet nog steeds vraagtekens bij de legitimiteit van het dwangmiddel, dat de provincie in het uiterste geval wil inzetten. „Ik ben nog niet overtuigd,” reageert Statenlid Monique van den Broek. „De gemeenten doen hun uiterste best. Ze doen wat ze kunnen. Hoe ver moet je gaan?” vraagt ze zich hardop af.

Verantwoordelijkheid

Volgens coalitiegenoot VVD is een stok achter de deur echter nog steeds nodig. „Over de opwek van de duurzame energie zijn regionaal afspraken gemaakt. Die moeten de gemeenten nakomen. Ze moeten hun verantwoordelijkheid nemen.”

PvdA benadrukt eveneens hoe belangrijk het is dat de provincie in het uiterste geval kan ingrijpen. Er moet een goede mix van zonne- en windenergie komen om te voorkomen dat het stroomnet op bepaalde momenten overbelast wordt, legt fractievoorzitter Hans Adriani uit. Daarnaast, benadrukt, hij hebben de Utrechtse gemeenten vastgelegd dat ze 2,4 TWh moeten opwekken. „De 35 TWh wordt alleen gehaald wanneer wij ons doel halen. Als de 2,4 niet wordt gehaald, is het aan de provincie hier wat aan te doen. Wij worden daar door het Rijk op aangesproken.”

Adriani hoopt en gaat er ook vanuit dat de provincie uiteindelijk niet hoeft op te treden.